UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Suumma [!] de laudibus christifere virginis Marie

Albertus <Magnus, Heiliger>

Colonie, 1502

VD16 A 1357

De misericordia

urn:nbn:de:hbz:466:1-69610

Visual Library

luctus btiſſime v̾ginis nullo mõ fuit debitus debito neceſſitatis .ſꝫ
tm̃mõ charitatis. ſꝫ oīm alioꝝ lugētiũ luct⁹ fuit debitus debito ne/
ceſſitatis. ğ luctus ei⁹ fuit magꝭ gratus. igit̾ luct⁹ eius ip̄roportiona
3. bilis fuit reſpectu luctuũ oīm viatoꝝ. ¶ Itē eius ꝯſolatio ē alijs im
proportionabilis. ğ ꝛ luctus eius. q̄ꝛ ſicut premiũ ad p̄miũ ꝛc.
¶ Iuxta hoc q̄rit̾. vtꝝ btiſſima v̾go luxerit ꝓ incolatu miſerie ꝛ ꝓ
p̄mo dilatõne patrie. ¶ Et videt̾ q᷑ ſic. q̄ꝛ hoc videt̾ ad charitatꝭ pfectõeꝫ
ptinere cupe diſſolui ꝛ eē cũ xpo. Vñ vnus pfectoꝝ. Infelix ego hõ
Cõtra p° q̄s me liberabit de corpe mortis hui⁹. ¶ Sꝫ ꝯtra. Aīa in ſtatu in/
nocentie nollet ſeparari a corpe. iuxta illud. Nolum⁹ expoliari ſꝫ ſu
pueſtiri. ¶ Itē in ſtatu glorie nollet aīa ſepari a corpe. igit̾ videtur
2. aīam nolle ſepari a corpe. Et ſi ſic. hoc fit iõ. q̄ꝛ ſpũs ꝯcupiſcit aduer
ſus carnē ꝛ ecõuerſo. igit̾ cũ in btiſſima v̾gine nõ fuit hmõi pugna
vel inobedientia. videt̾ q᷑ nõ luxerit ꝓ incolatu miſerie

Nõ Quinto de btitudine eſuriei ꝛ ſitis iuſticie. ¶ Et videt̾ q᷑ ſi
milr̾ fuerit in ea excellētius. Eſurire ꝛ ſitire ꝓpriũ ē viatoꝝ.
p̄mo. ſaturatũ eē ꝓpriũ ē ꝯprehēſoꝝ. ſꝫ inter eſurire ꝛ ſaturatũ eſſe mediũ
eſt comedere. Sꝫ cũ nihil ſit vacuũ cũ extāt extrema extat ꝛ mediũ
ſꝫ mediũ ptinet ad ſtatũ mediũ. ille āt ſtatus eſt btiſſime v̾ginis. igit̾
habebit iſtā btitudinē citra ꝯprehēſores ꝛ ſupra viatores. ¶ Itē eius
2 cõſolatio ē alijs ip̄roportionabilis. ğ ꝛc. Itē iuſticia in beata v̾gine
fuit ip̄roportionabil̾ alijs. igit̾ ꝛ ei⁹ eſuries ¶ De miſericordia.

Nõ Sexto de btitudine miſericordie. Et videt̾ q᷑ ſimilr̾ vt p̄di/
ctũ ē q᷑ fuit in btiſſima v̾gine hac ratõne. Beata virgo ſm
vniuerſalē vſum eccl̾ie appellat̾ ꝛ ē mater miſericordie. qđ nõ ꝯuenit
p̄mo. ꝓprie alicui alteri creature. dicunt̾ aũt ꝛ aliq̄ñ viri miſericordie. i. vi
ri humiles miſericordia. ꝛ ſic hñt oēs angeli cõpatõem ad miſericor/
diã ꝑ modũ p̄ncipalē ꝛ ꝑ modũ accñtalē. ipa v̾o hꝫ cõpatõnem ad
miſericordiã ꝑ modũ originis eēntialis. q̄ꝛ ꝑ modũ matris. ꝯueni/
entia āt eēntialis ip̄roportionabilr̾ excellit modũ inherētie ꝛ modũ
accñtalē. igit̾ btiſſima v̾go ip̄roportionabilr̾ excedit ī mīa vniuerſos
2. ¶ Itē dr̄ etiã regina miſericordie ſm vſum eccl̾ie. ꝛ ꝯſtat q᷑ non ſm
eandē rõem q̄ dr̄ mater miſericordie. alia ē em̄ rõ matris ꝛ alia regie
igit̾ ꝓpter aliã rõem dicet̾ regina miſericordie q̄ꝫ illã q̄ dr̄ mater mi/
Rõ alia. ſericordie. ꝛ videt̾ q᷑ regina miſericordie dicat̾ ideo. q̄ꝛ ab ipa fuit re/
gni miſericordie origo. ꝛ ab ipa poteſtas eſt p̄ma miſericordie ꝛ grē.
Cũ em̄ ſic ſit regnũ glorie qđ ē regnũ iuſticie. in q̄ vnuſquiſq̄ꝫ recipit
ꝓut hic geſſit in corpe. cui⁹ p̄ma ptãs ē a rege gl̾ie ꝛ a rege iuſticie. i.
a ſancta trinitate. Et ē regnũ gl̾ie ſiue miſericordie vbi nõdũ recipit̾
ſm merita ſꝫ adhuc regnat miſericordia peccata dimittendo. penas
diluẽdo. bona multiplicãdo. mala differẽdo. huius aũt regni ꝛ ori/

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

go ⁊ ptãs ꝓma ẽ a btã ꝟgine ꝑ quã ſuſcepimꝰ miſericordiã tuã de 2
in medio tẽpli tui ieſum xp̃m. ꝑ quẽ miſcd̃ia ⁊ veritas facta ẽ. qui ꝓ
ꝓrie mõ regnat ſup eos quos ꝓprio ſanguine redemit. ⁊ paſſione et
morte regenerauit et ſibi ꝯfigurauit donec ĩ fine oĩbus cõpletis tra
diderit regnũ deo patri. patʒ igiꝛ ꝙ oẽs alij ſerui miſcd̃ie ſunt. btiſſi
ma ꝟgo regina miſcd̃ie Sed improporcionabiliter maius ẽ eſſe re
ginã mĩe qȝ ſeruũ mĩe. igiꝛ btiſſima ꝟgo imꝓporciõabiliter excellẽ
tiꝰ ſe habet ad miſericordiã qȝ alij ¶. Itẽ beati miſericordes. Gloſa. 3
miſcd̃ia ẽ dare ⁊ dimittere. ſʒ beatiſſima ꝟgo improporcionabiliter
plus dedit et dimiſit oĩbꝫ viatoribꝫ ſup oẽs creaturas. igiꝛ habuit
beatitudinẽ miſericordie ſup oẽs. ¶ Itẽ ambroſius. Miſericordia ẽ
nullũ relinquere in miſeria. et nullũ miſerũ facere. hoc in ſummo fu 4
it in beatiſſima ꝟgine. igiꝛ habet beatitudinẽ ĩ ſummo miſcd̃ie. ¶ Itẽ 5
Bern. Miſericordia nõ ſolũ in elemoſynis cõſiſtit ſʒ in peccato oĩ
corripiẽdo. hoc in ſummo fuit in beata ꝟgine reſpectu oĩs creature
igiꝛ habuit ſimpl'r ſup oẽs btitudinẽ mĩe. ¶ Itẽ mĩa reddita ei im 6
ꝓporciõabiliter ſe habet ad oẽm mĩam ꝗ̃ eſt pmiũ. igiꝛ ⁊ beatitudo
mĩe ei erit ĩproportionabil'r ad oẽm mĩam ꝗ̃ ẽ meritũ ¶ Itẽ quicq̃d ẽ
cã cauſe ẽ cã cauſati. beatiſſima ꝟgo ẽ cauſa filij. filiꝰ ẽ cauſa totiꝰ bo 7
ni ⁊ oĩs miſcd̃ie. igiꝛ ⁊ mater erit cã totius mĩe hoc aũt nõ ꝯuenit alij
creature ¶ Itẽ eque ꝓprie ⁊ ꝑncipaliter habet duas naturas incõfu
ſas ieſus xp̃s. igiꝛ eque ꝓprie habet ꝓprietates duaꝝ naturarũ. vñ 8
iſte ſunt eque ꝓprie xp̃s ẽ deus. xp̃s ẽ hõ. igiꝛ ⁊ hec xp̃s natꝰ ẽ a deo
xp̃s natus ẽ ab hoĩe. ꝗ etiã ⁊ he xp̃s ẽ a deo. chriſtus ẽ ab hoĩe. Sed
xp̃s oẽs operationes attribuit patri a quo ipſe ẽ. igiꝛ ⁊ matri a qua
ipe eſt attribuenꝛ opationes eius que cõueniunt ei ratione hũane na
ture. ſicut et patri opationes que cõueniũt rõne diuine nature Sed
chriſtꝰ in natura hũana exhibuit nobis effectũ ſumme miſericordie
ſcʒ in paſſione. igiꝛ beate ꝟgini attribueꝛ effectus ſumme miſcd̃ie. qd̃
etiã pʒ in mõ loquẽdi eccl'ie. hodie mortẽ quã femina intulit femina
fugauit. ¶ Itẽ qꝛ mors ꝑ feminã intrauit apte redit ⁊ vita ꝑ feminaʒ 9
Iuxta illud Mulier ꝗ̃ dãnauit ipſa ſaluauit. Quicquid igiꝛ nobis
miſcd̃ie filiꝰ exhibuit totũ hoc nobis mater cõtulit que filiũ genuit
in quo nobis oĩa donauit. ¶ Ex his patet ꝙ beatiſſima ꝟgo ĩ miſeri
cordia excellit omnẽ creaturam. ¶ De mundicia cordis.

NOn Sexto de mũdicia cordis ¶ Et ꝓbaꝛ ꝙ hec fuerit ĩ btiſſima Rõ prima.
ꝟgine ſiñ mõ ſicut de ꝑdictis ꝑ illõ qd̃ dicit Anſelmꝰ ꝙ ea cla
ritate ⁊ puritate nitebat ꝗ̃ ſub deo maior nequit ĩtelligi. ¶ Itẽ chari 2
tas ẽ de bono corde ⁊ ꝯſciẽtia pura ⁊ fide nõ ficta. ſʒ in btiſſima ꝟgi
ne fuit charitas ſumma. igiꝛ ſumma puritas ¶ Itẽ actꝰ fidei ẽ purifi
cãs corda. ſʒ btiſſima ꝟgo habuit fidẽ ꝑfectiſſimã. igiꝛ cordis puri 3

luctus btiſſime ꝟginis nullo mō fuit debitus debito neceſſitatis .ſꝫ
tm̄mō charitatis. ſꝫ oīm alioꝝ lugētiū luctꝰ fuit debitus debito ne-
ceſſitatis. ġ luctus eiꝰ fuit magꝭ gratus. igiẗ luctꝰ eius īproportiona
3. bilis fuit reſpectu luctuū oīm viatoꝝ. ¶ Itē eius ꝯſolatio ē alijs im
proportionabilis. ġ ⁊ luctus eius. qꝛ ſicut premiū ad p̄mium ⁊c.
¶ Iuxta hoc q̄riẗ. vtꝝ btiſſima ꝟgo luxerit ꝓ incolatu miſerie ⁊ ꝓ
p̄mo dilatōne patrie. ¶ Et videẗ ꝙ ſic. qꝛ hoc videẗ ad charitatꝭ pfectōē
ptinere cupe diſſolui ⁊ eē cū xpo. Vn̄ vnus pfectoꝝ. Infelix ego hō
Cōtra p° q̄s me liberabit de corpe mortis huiꝰ. ¶ Sꝫ ꝯtra. Aīa in ſtatu in-
nocentie nollet ſeparari a corpe. iuxta illud. Nolumꝰ expoliari ſꝫ ſu
pueſtiri. ¶ Itē in ſtatu glorie nollet aīa ſepari a corpe. igiẗ videtur
2. aīam nolle ſepari a corpe. Et ſi ſic. hoc fit iō. qꝛ ſpūs ꝯcupiſcit aduer
ſus carnē ⁊ ecōuerſo. igiẗ cū in btiſſima ꝟgine nō fuit hmōi pugna
vel inobedientia. videẗ ꝙ nō luxerit ꝓ incolatu miſerie

Vt̄ Quinto de btitudine eſuriei ⁊ ſitis iuſticie. ¶ Et videẗ ꝙ ſi
milr̄ fuerit in ea excellētius. Eſurire ⁊ ſitire ꝓpriū ē viatoꝝ.
ſaturatū eē ꝓpriū ē ꝯprehēſoꝝ. ſꝫ inter eſurire ⁊ ſaturatū eſſe mediū
p̄mo. eſt comedere. Sꝫ cū nihil ſit vacuū cū extāt extrema extat ⁊ mediū
ſꝫ mediū ptinet ad ſtatū mediū. ille āt ſtatus eſt btiſſime ꝟginis. igiẗ
habebit iſtā btitudinē citra ꝯprehēſores ⁊ ſupra viatores. ¶ Itē eius
2 cōſolatio ē alijs īproportionabilis. ġ ⁊c. Itē iuſticia in beata ꝟgine
fuit īproportionabilr̄ alijs. igiẗ ⁊ eiꝰ eſuries ¶ De miſericordia.

Vt̄ Sexto de btitudine miſericordie. Et videẗ ꝙ ſimilr̄ vt p̄di-
ctū ē ꝙ fuit in btiſſima ꝟgine hac ratōne. Beata virgo ſm̄
vniuerſalē vſum eccl̄ie appellaẗ ⁊ ē mater miſericordie. qđ nō ꝯuenit
p̄mo. ꝓprie alicui alteri creature. dicuntẗ aūt ⁊ aliq̄n viri miſericordie. i. vi
ri humiles miſericordia. ⁊ ſic hn̄t oēs angeli cōpatōem ad miſericor-
diā ꝑ modū p̄ncipalē ⁊ ꝑ modū accn̄talē. ipa ꝟo hꝫ cōpatōnem ad
miſericordiā ꝑ modū originis eēntialis. qꝛ ꝑ modū matris. ꝯueni-
entia āt eēntialis īproportionabilr̄ excellit modū inherētie ⁊ modū
accn̄talē. igiẗ btiſſima ꝟgo īproportionabilr̄ excedit ī miā vniuerſos
2. ¶ Itē dr̄ etiā regina miſericordie ſm̄ vſum eccl̄ie. ⁊ ꝯſtat ꝙ non ſm̄
eandē rōem q̄ dr̄ mater miſericordie. alia ē eīm rō matris ⁊ alia regie
igiẗ ꝓpter aliā rōem diceẗ regina miſericordie q̄ꝫ illā q̄ dr̄ mater mi-
Rō alia. ſericordie. ⁊ videẗ ꝙ regina miſericordie dicaẗ ideo. qꝛ ab ipa fuit re-
gni miſericordie origo. ⁊ ab ipa poteſtas eſt p̄ma miſericordie ⁊ grē.
Cū eīm ſic ſit regnū glorie qđ ē regnū iuſticie. in q̄ vnuſquiſq; recipit
ꝓut hic geſſit in corpe. cuiꝰ p̄ma ptās ē a rege glīe ⁊ a rege iuſticie. i.
a ſancta trinitate. Et ē regnū glīe ſiue miſericordie vbi nōdū recipiẗ
ſm̄ merita ſꝫ adhuc regnat miſericordia peccata dimittendo. penas
diluēdo. bona multiplicādo. mala differēdo. huius aūt regni ⁊ ori-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

go ꝛ ptãs pma ē a btã ꝟgine ꝑ quã ſuſcepim⁹ miſericordiã tuã de⁹
in medio tẽpli tui ieſum xp̄m. ꝑ quẽ miſcd̓ia ꝛ veritas facta ē. qui ꝓ
prie mõ regnat ſuꝑ eos quos ꝓprio ſanguine redemit. ꝛ paſſione et
morte regenerauit et ſibi ꝯfigurauit donec ī fine oībus cõpletis tra
diderit regnū deo patri. patꝫ igiꝉ ꝙ oēs alij ſerui miſcd̓ie ſunt. btiſſi
ma ꝟgo regina miſcd̓ie Sed improporcionabiliter maius ē eſſe re/
ginã mīe qꝫ ſeruū mīe. igiꝉ btiſſima ꝟgo inꝓporciõabiliter excellē/
ti⁹ ſe habet ad miſericordiã qꝫ alij ¶. Itē beati miſericordes. Gloſa. 3
miſcd̓ia ē dare ꝛ dimittere. ſꝫ beatiſſima ꝟgo improporcionabiliter
plus dedit et dimiſit oībꝫ viatoribꝫ ſuꝑ oēs creaturas. igiꝉ habuit
beatitudinē miſericordie ſuꝑ oēs. ¶ Itē ambroſius. Miſericordia ē
nullū relinquere in miſeria. et nullū miſerū facere. hoc in ſummo fu/ 4
it in beatiſſima ꝟgine. igiꝉ habet beatitudinē ī ſummo miſcd̓ie. ¶ Itē 5
Bern. Miſericordia nō ſolū in elemoſynis cõſiſtit ſꝫ in peccato oī
corripiēdo. hoc in ſummo fuit in beata ꝟgine reſpectu oīs creature
igiꝉ habuit ſimplr̓ ſuꝑ oēs btitudinē mīe. ¶ Itē mīa reddita ei im/ 6
ꝓporciõabiliter ſe habet ad oēm miam ꝗ eſt pmiū. igiꝉ ꝛ beatitudo
mīe ei erit īproportionabilr̓ ad oēm miam ꝗ ē meritū ¶ Itē quicq̄d ē
cã cauſe ē cã cauſati. beatiſſima ꝟgo ē cauſa filij. fili⁹ ē cauſa toti⁹ bo/ 7
ni ꝛ oīs miſcd̓ie. igiꝉ ꝛ mater erit cã totius mīe hoc aūt nō ꝯuenit alij
creature ¶ Itē eque ꝓprie ꝛ ꝑncipaliter habet duas naturas incõfu
ſas ieſus xp̄s. igiꝉ eque ꝓprie habet ꝓprietates duaꝝ naturarū. vñ 8
iſte ſunt eque ꝓprie xp̄s ē deus. xp̄s ē hõ. igiꝉ ꝛ hec xp̄s nat⁹ ē a deo
xp̄s natus ē ab hoīe. ꝗ etiã ꝛ he xp̄s ē a deo. chriſtus ē ab hoīe. Sed
xp̄s oēs operationes attribuit patri a quo ipſe ē. igiꝉ ꝛ matri a qua
ipe eſt attribuenꝉ opationes eius que cõueniunt ei ratione hūane na
ture. ſicut et patri opationes que cõueniūt rōne diuine nature Sed
chriſt⁹ in natura hūana exhibuit nobis effectū ſumme miſericordie
ſcꝫ in paſſione. igiꝉ beate ꝟgini attribuenꝉ effectus ſumme miſcd̓ie. qd̓
etiã pꝫ in mõ loquēdi eccl̓ie. hodie mortē quã femina intulit femina
fugauit. ¶ Itē qꝛ mors ꝑ feminã intrauit apte redit ꝛ vita ꝑ feminã 9
Iuxta illud Mulier ꝗ dãnauit ipſa ſaluauit. Quicquid igiꝉ nobis
miſcd̓ie fili⁹ exhibuit totū hoc nobis mater cõtulit que filiū genuit
in quo nobis oīa donauit. ¶ Ex his patet ꝙ beatiſſima ꝟgo ī miſeri
cordia excellit omnē creaturam. ¶ De mundicia cordis.

Nr Sexto de mūdicia cordis ¶ Et ꝓbaꝉ ꝙ hec fuerit ī btiſſima Rō prima.
ꝟgine ſiīi mõ ſicut de pdictis ꝑ illō qd̓ dicit Anſelm⁹ ꝙ ea cla
ritate ꝛ puritate nitebat ꝗ ſub deo maior nequit ītelligi. ¶ Itē chari 2
tas ē de bono corde ꝛ ꝯſciētia pura ꝛ fide nō ficta. ſꝫ in btiſſima ꝟgi
ne fuit charitas ſumma. igiꝉ ſumma puritas ¶ Itē act⁹ fidei ē purifi
cãs corda. ſꝫ btiſſima ꝟgo habuit fidē ꝑfectiſſimã. igiꝉ cordis puri 3